

Pædagogiske læreplaner i et refleksivt perspektiv

Mennesket alene magter ikke at udvikle sit talent. Odysseus var mentor for sønnens oplæring og vejleder så han kunne vokse op og blive en god konge. Sokrates stillede skarpe spørgsmål til sine studerende, så de kunne hjælpe sig selv gennem selvrefleksionen. Middelalderkonger havde altid tilknyttet en hofnar, der kunne stille de vanskelige spørgsmål uden at blive draget til ansvar. Den katolske skole bruger altid djævlens advokat, der stiller alle de kritiske spørgsmål og kommer med modargumenter. Fodboldspilleren Beckham siger, at noget af det vigtigste er, at have sig en træner, som kan give ham selvtillid. Pædagoger siger at lederen som andragog skaber de bedste forudsætninger for et meningsfuldt arbejde.

I industrisamfundet brugte vi den venstre del af hjernen, hvor vi oprettede kasser, hvor alt skulle passe ind. Blev sat til en maskine og så virkede den. Kvalifikationer skulle der til gennem kurser. Man lå inde med den tavse viden, der ikke skulle deles med andre.

I dag har vi bevæget os over i det refleksive moderne samfund, hvor højre hjernehalvdel med sin kreativitet er i funktion. Det er her kompetenceudfoldelsen finder sted. Mennesket reflekterer over udviklingen af i morgen. Vi interesserer os for at dele kollegial viden der giver meningsfuldhed og danner partnerskab. Og hvordan bringer vi så mennesket godt ind i det refleksive moderne samfund? En rammesætning må til, hvor mennesket er udstyret med kvalifikationer, det de har med i rygsækken som færdigheder, samt kompetence, det de udvikler i en social konstruktion. Virkeligheden er en social konstruktion – et fælles landkort.

Vi er gået fra fejlfinder som var kendetegnende for industrisamfundet til det refleksive moderne samfund hvor kompetenceudfoldelsen finder sted.

Der sker en bevægelse over i det værdiskabende ledelsesmiljø, hvor flowbegrebet får sin begyndelse. De pædagogiske kompetencer kommer i spil, hvor de kommer til at gå fra hverdagshandlinger til at skabe teori på praksis, at bevæge sig op i et metaperspektiv og gennem refleksion skabe den forandring der skal til for at skabe meningsfuldhed i livet.

Fremtidens udfordringer i et pædagogisk læringsmiljø

For at skabe de bedste læringsmiljøer, må man i sin organisationskultur udvikle flow tilstande, da flere undersøgelser peger på, at de bedste læringsmiljøer findes der, hvor medarbejderne er i flow, altså hvor udfordringer og kompetencer er i balance.

Hvordan får vi skabt den refleksive daginstitution?

Det gør vi ved at lave iagttagelser af praksis, hvor vi reflekterer over egne handlinger og samspil i relationer til andre mennesker. At vi kan arbejde med kreative teams, og være uærbødige overfor hinandens praksis.

For at udvikle egen læring i praksis, må der skabes tid til refleksion, da vi gennem relationer skabes som mennesker, derfor er det vigtigt vi ser på vores organisationskultur, finder de vigtigste værdier og derved fjerner spild.

Vi skaber en bevægelse fra tavs viden til kollegial viden, hvor det er nødvendigt at bryde op med den traditionelle form for læring.

Der skal sættes fokus på de sociale talehandlinger, hvor vi har en sociologisk tilgang til vores tænkning, der hvor vi udvikler os i relationer. Dette ses som et refleksivt pædagogisk univers.

Go to Gemba

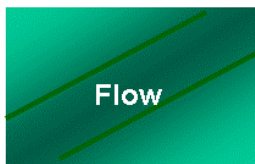
Virksomhedsplan

Læreplaner

Dokumentation

Tema

Pæd.
organisering
evaluering

lagttagelse af praksis	Dokumentation i et pædagogisk univers	Kaizen Evaluering	Flow Kompetenceudvikling	Vision/value stream
Indsamle observationer ved hjælp af de 4 "faktiske" Gemba principper: <ol style="list-style-type: none"> Gå hen til det faktiske sted hvor det sker Se på den faktiske proces Observer hvad der faktisk sker Indsamle de faktiske data <p>Gemba er nuet</p>	Hvilken dokumentationsmetode vil du gøre brug af ift iagttagelse af praksis? <p>Redskaber</p> <ul style="list-style-type: none"> Digital fotos PC Video Diktafon <p>Metoder</p> <ul style="list-style-type: none"> lagttagelser Interview Storytelling Trin for Trin osv. <p>Beskrivelser</p> <ul style="list-style-type: none"> Dagbøger Nyhedsbreve til forældrene Ord Billeder Plancher 	Refleksiv værdsættende evaluering <p>Et barneperspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> Fremtidsspørgsmål Forslagsantydende spørgsmål Anerkendende spørgsmål Skaispørgsmål Vidunderspørgsmål Undtagelsesspørgsmål Eksternalisering <p>Et voksenperspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> Fremtidsspørgsmål Forslagsantydende spørgsmål Anerkendende spørgsmål Skaispørgsmål Vidunderspørgsmål Undtagelsesspørgsmål Eksternalisering 	Hvordan skaber vi balance mellem de udfordringer vi ser i forhold til de færdigheder/kompetencer vi har? <ol style="list-style-type: none"> Hvilke udfordringer står vi overfor? Hvilke færdigheder/kompetencer har vi til at imødegå de udfordringer? 	Vores udfordring er vores pejlemærke <p>Hvad skaber størst værdi for os?</p> <p>Hvordan ser en ønsket fremtid ud?</p> <p>Hvilke pejlemærker skal vi sætte?</p> <ol style="list-style-type: none"> Hvor mange? Hvornår? <p>Hvornår skal praksis iagttages?</p>

Lovgivningen om de pædagogiske læreplaner

§ 7 Stk. 3. Dagtilbud skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg og pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, der giver børn mulighed for fordybelse, udforskning og erfaring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolerne skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidstilbud.

Pædagogisk læreplan

§ 8. Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og udvikling af børn i dagtilbud. Ved udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan skal der tages hensyn til børnegruppens sammensætning.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børnenes læring inden for følgende temaer:

- 1) Alsidig personlig udvikling.
- 2) Sociale kompetencer.
- 3) Sproglig udvikling.
- 4) Krop og bevægelse.
- 5) Naturen og naturfænomener.
- 6) Kulturelle udtryksformer og værdier.

Stk. 3. Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, og hvordan læreplanen evalueres.

Stk. 4. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes for børn med særlige behov.

Stk. 5. For dagplejen udarbejdes den pædagogiske læreplan samlet for alle dagplejehjem eller distrikter tilknyttet den kommunale dagpleje.

§ 9. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at udarbejde og offentliggøre den pædagogiske læreplan.

Stk. 2. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan evalueres årligt. Lederen er i den forbindelse ansvarlig for at dokumentere, om de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter opfylder de opstillede mål inden for temaerne i § 8, stk. 2 og 3. Lederen skal angive, hvordan dagtilbuddet vil følge op på resultaterne.

Stk. 3. Lederen af dagtilbuddet skal inddrage forældrebestyrelsen i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal godkende den pædagogiske læreplan.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal årligt drøfte evalueringerne, jf. § 9, stk. 2, og skal på baggrund af evalueringerne tage stilling til, om de giver anledning til yderligere handling fra kommunalbestyrelsens side.

Litteraturliste

Bicheno, John (2004): *Den nye LEAN værktøjskasse – Mod hurtigt og fleksibelt flow*. Kbh.: Lean Team Danmark

Gergen, Kenneth J (2002): *Virkelighed og relationer – tanker om sociale konstruktioner*. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag

Hermansen, Mads; Løw, Ole; Petersen, Vibeke (2004): *Kommunikation og samarbejde – i professionelle relationer*. Kbh.: Alinea

Sørensen, Niels Bo (2000): *Organisationers form og funktion – Om Mintzbergs teori i en dansk sammenhæng*. 4. udgave. Kbh.: Samfundslitteratur

Wahlgren, Bjarne; Høyrup, Steen; Pedersen, Kim; Rattleff, Pernille (2002): *Refleksion og læring – kompetenceudvikling i arbejdslivet*. Kbh.: Samfundslitteratur